

Parkinson(isme) Café regio Uithoorn

Aalsmeer - Abcoude - Amstelveen - Mijdrecht - Nieuwveen - Ouderkerk a/d Amstel - Uithoorn - Vinkeveen

LEKKER SLAPEN MONIQUE THOONSEN

Auteur van het Handboek Parkinson Symptomen

Trots op onze hoofdsponsor 2025

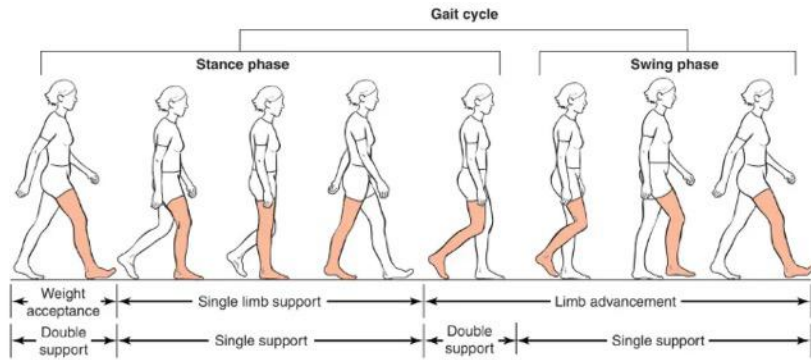
Amstelring

15:30-15:45 uur	$\frac{1}{4}$ uur	Welkom
		Monique stelt zich voor
15:45-16:30 uur	$\frac{3}{4}$ uur	Lekker slapen
16:30-17:00 uur	$\frac{1}{2}$ uur	Pauze
		Beweegmomentje
17:00-17:30 uur	$\frac{1}{2}$ uur	Verschillen tussen man en vrouw

---

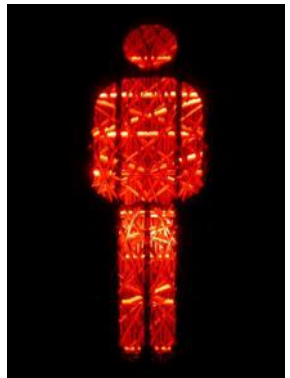
HET PROGRAMMA

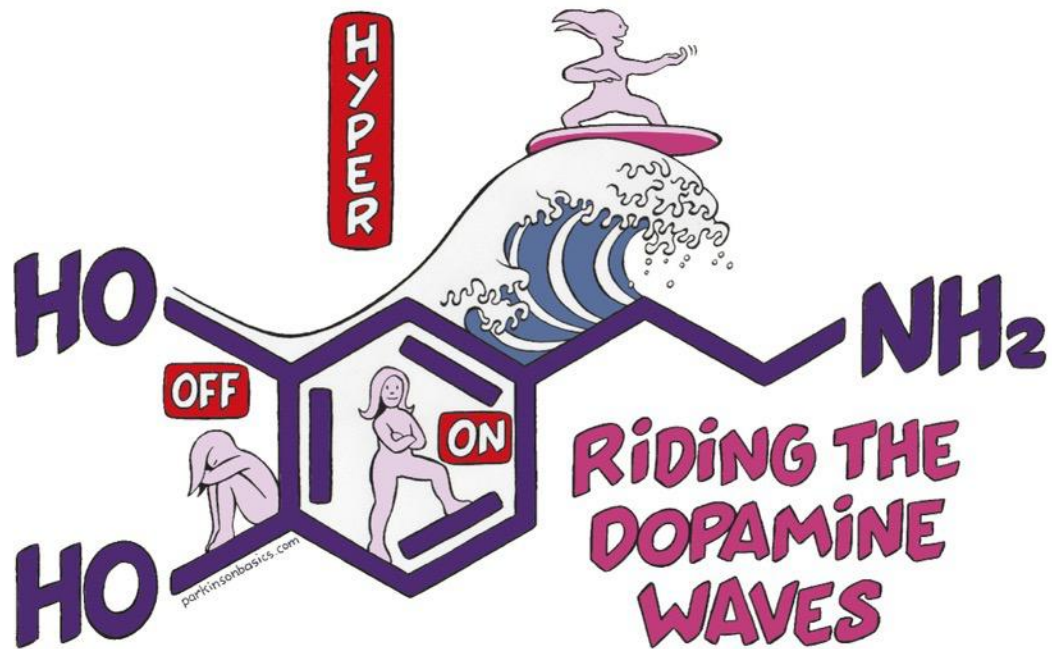

Bron: gaitanalysisstraining.wordpress.com

Bron: Pixabay

Illustratie: Ruud Bijman

Centrum voor Consultatie en Expertise

Complexe zorgsituaties en (probleem)gedrag

[Cce.nl/consultatie](https://cce.nl/consultatie)

CCE

Is het Parkinson of is het onwil? (H&Y 4)

- Heeft het gevoel vastgehouden te worden/ denkt dat hij aan bed geplakt is.
- Kan zich bewusteloos houden, doet net of hij je niet hoort.
- Als meneer zich niet gehoord voelt (t.g.v. neuropsychiatrie) dan kan hij met de vuist of zijn glas op tafel slaan of hard roepen.
- Meneer zegt dat zijn benen trillen, maar er is niets te zien.
- Meneer zegt dat er aan zijn benen getrokken wordt of dat er mierennesten in zitten.
- Soms zegt hij dat hij het niet kan, maar een uur eerder zag ik het hem wel doen.

BIJ PARKINSON KUN JE PROBLEMEN KRIJGEN OP HET GEBIED VAN

BEWEGEN

EMOTIES & STEMMINGSSTOORNISSEN

ETEN & DRINKEN

EN NOG MEER

In het **HANDBOEK PARKINSON SYMPTOMEN** lees je over mogelijke symptomen. Wat is er aan de hand? Wat kun jij doen? Wat kun je beter vermijden?

WWW.PARKINSONBASICS.COM

Bestel het boek via uitgeverij@parkinson.nl

uitgeverij
parkinson.nl

Praktische hulp

- Wat is er aan de hand?
- Wat kun jij doen?
- Wat kun je beter vermijden?

Slapen

Dopamine

Goede dopaminebalans is ook nodig voor:

- Interne klok die slaap-waakritme bepaald
- Overdag: stijgen van dopamine niveau om alertheid te bevorderen (waaknetwerk)
- Beïnvloed afgifte melatonine (hormoon dat slaap bevordert)

Slaapproblemen

- Bijwerking van medicatie
- Spanningen
- Depressie
- Verstoring biologische klok
- Lichamelijke en mentale onrust (akathisie)
- RLS: rusteloze benen

Slaapproblemen

- Slaap apneu
- Hyperactieve blaas
- Nachtelijke krampen
- Impulscontrole stoornissen
- Ochtend-dystonie
- Neuropathie
- Moeilijk van houding kunnen veranderen

Gevolgen

- Minder uitgerust
- Minder flexibel
- Concentratie en geheugenproblemen
- Prikkelbaar zijn
- Niet meer samen in één bed kunnen slapen

Wat ik niet begreep, is dat Bert 's nachts regelmatig zijn bed uitkwam. En dan stond hij daar maar, naast zijn bed. En dan vroeg ik me af: 'Waarom doet hij dat nu, waarom blijft hij niet gewoon in zijn bed liggen?' En dat kon mij ook echt wel een beetje irriteren.

Adry – echtgenoot en mantelzorger

Slapen v

- Aandacht vragen voor slaapproblemen, veel winst te behalen
- Aanpassen medicatie (tijdstippen, lang- kortwerkend)
- Madopar disper op nachtkastje
- Overdag niet teveel slapen (alarm zetten bij dutjes)
- Andere medicatie mogelijk? (met minder kans op overbeweeglijkheid)
- Angstige dromen bijwerking??

Slapen v

- Slaperigheid overdag bijwerking?
(bijvoorbeeld bij antipsychotica: 's avonds innemen)
- Supplementen: tijd van inname
- ParkinsonNet fysio/ergo: bewegen in en uit bed
- Hard matras
- Satijnen laken of pyjama (niet beiden 😊)
- Lichaamsbeweging
- Mentale activiteiten
- Niet te laat eten en cafeïnehoudende dranken of alcohol

Slapen v

- Restless legs:
  - ijzertekort?
  - medicatie mogelijk?
- Slaapcentra met Parkinson-specialisatie:
  - Slaapcentrum Kempenhaeghe
  - Haaglanden Medisch Centrum
- Verlichting, handgrepen richting toilet of gebruik een toiletstoel
- Voorzichtig met slaapmedicatie (krijg je meer slaapproblemen van en grotere kans op vallen)

Parkinson(isme) Café regio Uithoorn

Aalsmeer - Abcoude - Amstelveen - Mijdrecht - Nieuwveen - Ouderkerk a/d Amstel - Uithoorn - Vinkeveen

PAUZE

Trots op onze hoofdsponsor 2025

Amstelring

3-DELIGE CLINIC

Dinsdag 6, 13 en 20 mei 2025
telkens van 15:30 – 16:30 uur
Kosten gehele clinic € 15,- p.p.
Aanmelden: pcu.eventgoose.com

Noorddamcentrum, te Amstelveen

PARKINSON STOELYOGA

STOELYOGA

door slaapcoache Anita de Reus

Trots op onze hoofdsponsor 2025

Amstelring

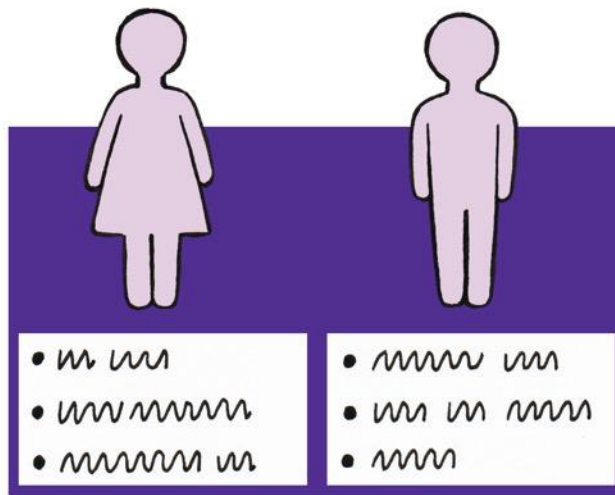
Kom in beweging en sponsor onderzoek

Elke dag in de maand april
10.000 stappen of vergelijkbare beweging

6 september in Valkenburg
Aantal keren de Cauberg over op de fiets

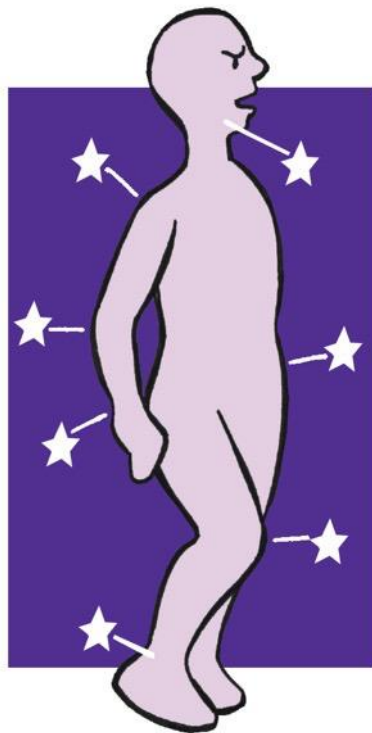
Man – Vrouw verschillen

Man- Vrouw verschillen

- Man – vrouw 2:1 (verschil wordt kleiner naarmate de leeftijd vordert)
- Werking en bijwerkingen verschillen (medicatie/DBS)
- Vrouwen ervaren meer bijwerkingen
- Uiting verschilt (motorisch en non-motorisch)
- Vrouwen sneller achteruit, en overlijden eerder
- Mannen meer mantelzorgers
- Vrouwen meer/ernstiger pijn
- Mannen meer cognitieve problemen
- Cyclus heeft invloed op werking medicatie

Pijn

Stilzitten lukt niet. Pijn, pijn, pijn. Bij zitten is de pijn het ergste. Daarom loop ik maar. Soms met een stevige pas, soms met een zwaar onwillig been dat ik mee moet zeulen. Soms alsof ik te veel gedronken heb. Maar ik loop, loop, loop. Alles beter dan die gekmakende pijn.

Janneke – Persoon met Parkinson

Pijn

- Willekeurige plekken
- Niet altijd een duidelijke oorzaak
- Meestal meerdere oorzaken
- Bijvoorbeeld: brandend, prikkelend, stekend

Pijn

- Spier- en gewrichtspijn
  - Stijfheid
  - Geen optimale stand van gewrichten
- Krampen (dystonie)
- Rusteloosheid in lichaam en hoofd (akathisie)
- Neuropathie
- Depressie: pijnbeleving beïnvloed

Pijn

<https://npo.nl/start/serie/max-minicollege/seizoen-1/pijn-bij-de-ziekte-van-parkinson/afspelen>

Pijn v

- Gespecialiseerde therapeut
  - ParkinsonNet fysiotherapeut bijvoorbeeld
- Medicatie aanpassen? (Kan op dopamine reageren)
- Pijnmedicatie geïndiceerd?
- ParkinsonNet psycholoog (pijn heeft een grote impact op het leven)
- Ontspanningsoefeningen (mindfulness, yoga, meditatie)

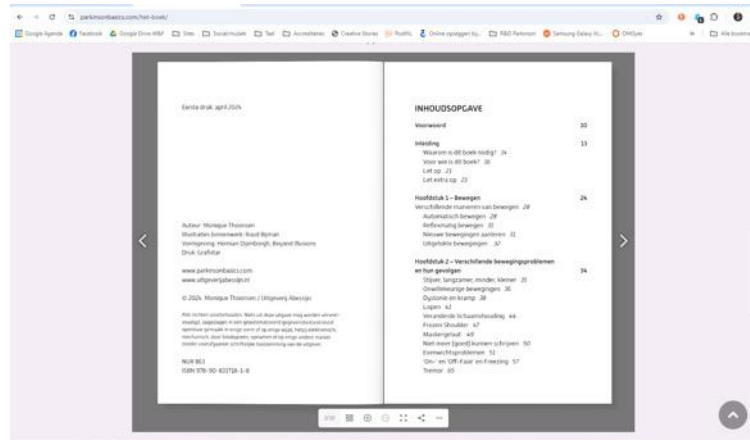
Pijn v

- Neuropathie laten testen
- Vitamine B12 en B6 testen
- Onaangenaam, rusteloos gevoel bijwerking?
- Let op met gebruik zware pijnstillers (suf: nog instabieler; groter valgevaar)

Meer dan 40 symptomen

- Wat is er aan de hand?
- Wat kun je doen?
- Wat kun je beter vermijden?

Inkijkexemplaar (38 pagina's) op ParkinsonBasics.com

Bedankt!

Monique Thoonsen

Monique@parkinsonbasics.com

parkinsonbasics.com

uitgeverijabessijn.nl

Monique@PARKINSONBASICS.C

OM

PARKINSONISME
CAFÉ

Parkinson(isme) Café regio Uithoorn

Aalsmeer - Abcoude - Amstelveen - Mijdrecht - Nieuwveen - Ouderkerk a/d Amstel - Uithoorn - Vinkeveen

MONDZORG DOOR ACTA

DINSDAG 1 JULI 15:30-17:30 UUR — DORPSHUIS 'T PODIUM KUDELSTAART 1 IN UITHOORN

Zaal open vanaf 15:00 uur; Geef u op: pcu.eventgoose.com
of scan de qr-code; Kortingscode: Minima (indien nodig)

Stichting
Bovenkerk

 Amstelring

Parkinson(isme) Café regio Uithoorn

Aalsmeer - Abcoude - Amstelveen - Mijdrecht - Nieuwveen - Ouderkerk a/d Amstel - Uithoorn - Vinkeveen

EINDE

Trots op onze hoofdsponsor 2025

Amstelring